

in nasvet v raznih privatnih in javnih zadevah, kjer se kmetom izdelujejo vloge na oblastva, kjer se dajejo pojasnila o zakonih in ukrepih, ki zadevajo kmetijski stan. Za pravne zadeve so povsod določeni odvetniki, ki dajejo članom na stroške Kmetijske zveze — brezplačna pojasnila v vseh pravnih zadevah. Poleg okrožnih pisarn je še skupna centralna (osrednja) pisarna, ki poleg splošnih nalog posreduje v zavarovalnih zadevah (življenjska zavarovanja, zavarovanja živine, premičnin, nezgodna zavarovanja, zavarovanja zoper ogenj itd.); Kmetijska zveza sklepa z dobrimi, solidnimi zavarovalnimi družbami posebne pogodbe v prid svojim članom, ki imajo pri sklepanju zavarovanj ugodnosti. Tiskovni oddelek oskrbuje izdajo in razprodajo koledarja Kmetijske zveze, knjig in knjižic, ki so za kmetijski stan važne. Poleg centralne (osrednje) pisarne ima bavarska Kmetijska zveza svojo kmetijsko osrednjo zadrugo za nakup in prodajo kmetijskih in gospodarskih potrebščin. Večji del čistega dobička gre za kmetijske dobrodelne namene, zlasti za nadaljnjo izobrazbo kmetijske mladine ter za kmetijske bolnike in pohabljenice. Za nadaljnjo izobrazbo kmetijske mladine prireja Kmetijska zveza kmetijske tečaje, računske tečaje, tečaje za občinske tajnike-invalidne, mlekarске tečaje, zimске kmetijske šole itd.; za izobrazbo kmetijskih deklet vzdržuje Kmetijska zveza osem gospodinjinskih šol. Za kmetijske pohabljenice je ustanovila v raznih tozadevnih zavodih več brezplačnih mest. Nova ustanova je okrevališče za kmete in kmetijske posle po znižani ceni.

Tudi elektrotehnično posvetovalnico ima z mnogimi podružnicami, ki dajejo članom pojasnila glede preskrbe z elektriko.

Bavarska Kmetijska zveza ima velik ugled in sloves ne samo na Bavarskem, marveč v celi Nemčiji in preko njenih mej. Ta sloves so ji kmetje priborili iz lastne moči.

Podobne kmetijske stanovske organizacije imajo tudi kmetje s Severne in Vzhodne Nemčije, da združijo kmetijski stan na narodni in krščanski podlagi ter ščitijo njegove gospodarske in kulturne interese. Tudi teh je okrog 1 milijon.

Vse najrazličnejše kmetijske organizacije v Nemčiji, strokovne, stanovske in zadružne, so včlanjene v »Državnem odboru nemškega kmetijstva«, ustanovljenem leta 1917. Naloga tega odbora je, da v vprašanjih, ki zadevajo celokupno kmetijsko gospodarstvo, ustvari skupno, enotno postopanje kmetijskih organizacij in korporacij in tako svojim predlogom da večji poudarek in upoštevanje pri ministrstvih, v državnem zboru in pri državnih oblastvih.

Kmetijske žene.

Tudi kmetice so organizirane. Že pred 30 leti se je v Prusiji začelo gibanje, da se združijo kmetice. Mnogoštevilna »društva kmetijskih gospodinj« so se potom svojih pokrajinskih in deželnih zvez združila v dve društvi: 1. strokovna »Državna zveza kmetijskih gospo-

dinje, ki ima 12 deželnih organizacij in nad 100 tisoč članic, ter je njena glavna naloga gospodarska povzdiga kmetijske proizvodnje in razpečevanja pridelkov v panogah, ki jih oskrbujejo gospodinjje. 2. Stanovska »Centrala nemških kmetice«, ki ima poleg gospodarskih tudi socialno-politične naloge, med temi zlasti ohranitev družabnega miru; v njej je združenih 30 kmetijskih ženskih zvez z blizu dvema milijonoma članic.

Tako je organiziran kmetijski stan v Nemčiji, ki šteje nad 60 milijonov prebivalcev, med temi krog 18 milijonov kmetijskega stanu. Kako je s kmetijskim gibanjem in organizacijo v drugih državah, na primer na Danskem, v Belgiji, na Češkem, v Bolgariji in drugod, povemo še kaj ob drugi priliki.

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

Novim ministrom za javna dela je imenovan Filip J. Trifunovič, ki je na tem polju strokovnjak.

Otvoritev naše tovarne za bankovce. Dne 26. januarja je bila slovesno otvorjena v Beogradu naša lastna tvornica za bankovce.

Po zaključku posvetovanj v Haagu je zborovala mala antanta. Po zaključku haaške konference so se sestali zunanji ministri male antante, ki so določili smernice male antante za bližnjo bodočnost z ozirom na izvajanje sklepov v Haagu. Z uspehi haaških posvetovanj je mala antanta zadovoljna in jih je dosegla le s pomočjo skupnega nastopa vseh treh držav. Prihodnja konferenca zunanjih ministrov male antante se bo vršila na spomlad v Pragi.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Razoročitvena posvetovanja v Londonu so v splošnem teku. Od te konference si obeta svet veliko glede utrditve miru. Zaključek posvetovanj bi naj bil ta, da bi nastalo razmerje oklopnih bojnih ladij med Anglijo, Ameriko in Japonsko 7 : 7 : 4. Amerika zahteva

Kaj pa ti, slovenski kmet?

In tebi, slovenski kmet, stanovska organizacija — Kmetijska zveza — ne bi bila potrebna? Vsak stan ima danes svojo stanovsko organizacijo: Zdravniki imajo svoja društva in zdravniško zbornico, ravno tako odvetniki, obrtniki in trgovci; bogati industrijci imajo svojo Zvezo industrijcev, delavci imajo svoje strokovne zveze in Delavsko zbornico, kovinarji in rudarji svoje zveze, viničarji imajo Zvezo viničarjev; profesorji, učitelji, organisti — vsi imajo svoja stanovska društva; občinski nameščenci imajo svojo Zvezo občinskih nameščencev itd.

Ali boste sloveski kmetje in posestniki imeli močno, vplivno stanovsko organizacijo — Kmetijsko zvezo, v vaših rokah?!

odpravo podmornic. Ako se bosta sporazumeli z ozirom na pomorsko razorožitev Angleška in Amerika, morajo pritrditi sporazumu tudi Francija, Italija in Japonska. Ako se bodo rešila v Londonu vsa razorožitvena vprašanja, ni gotovo. Vsekako pa bo rešen svet tekmovalnega oboroževanja na morju.

Italija se mora v zadnjem času braniti v svoji koloniji v afriški Tripolitaniji proti uporom domačinov. Je prišlo že parkrat do krvavih spopadov med italjanskimi četami in uporniki.

Nevarni pojavi v Rusiji. V zadnjem času imajo sovjeti polno dela z odkrivanjem raznih tajnih protisovjetskih organizacij, kojih namen je: škodovati ruski industriji. Poleg tega povzročajo sovjetskim mogotcem resne skrbi tudi gibanje kmetov, ki odklanjajo vstop v skupna gospodarstva ter obdelujejo polja samo v toliko, v kolikor je potrebno za najnujnejšo prehrano članov družine. Opažati je tudi, da ruski kmetje v velikih množinah prodajajo živino, ali pa jo kar sami koljejo, da se na ta način izognejo plačevanju velikih davkov, s katerimi so obremenjeni vsi kmeti, ki niso člani skupnih poljedelskih zadrug. Komunisti sicer poskušajo pomiriti kmete s tem, da pošiljajo med nje svoje najboljše agitatorje, ki pa jih navadno razjarjeni kmetje sprejemajo z vilami in kosami, ali pa se v najboljšem primeru sploh ne udeležijo shodov, ki jih agitatorji sklicujejo.

9. preganjanje.

Cesar Valerijan (253—60) je bil v začetku vladanja kristjanom zelo naklonjen. Krščanski pisatelji poročajo o njem: Nobeden od prednikov, niti tisti, katere imenuje zgodovina javno kot kristjane, ni ravnal s kristjani tako človeško in dobrotno, kakor ob nastopu vlade Valerijan. Njegova okolica je bila bogata na pobožnih ljudeh in takorekoč občina božja. Cesarja je zapeljal do preganjanja njegov lizun Makrijan, ki je bil nekak copernik in je sovražil kristjane. Prvi odlok proti kristjanom leta 257 je zahteval daritev bogovom, prepovedoval zbiranja v svrhu službe božje, katakombe in pokopališča. Kdor se ni pokoril, je bil zaprt in izgnan.

Drugi odlok leta 258 je zahteval za krščanske duhovnike obglavljenje, —

ZA NEDELJO

Preganjanja kristjanov in prostost.

8. preganjanje.

Po kratkem premirju je prišlo do zopetnega preganjanja pod Gallom (251 do 253). Kuga leta 252 je bila cesarju povod, da je zahteval žrtve iz vrst kristjanov, da bi utešil jezo poganskega boga Apollona. To kratko preganjanje je divjalo v Aleksandriji, po Afriki in v Rimu. Mučenca sta bila papeža Kornelij in Lucij.

smrtno kazen za senatorje ter viteze in prognanstvo za plemenite gospe. Žrtve tega preganjanja sta dva papeža, več škofov in 153 kristjanov v Utiki, ki so bili živi sežgani v apnu.

Valerijanov sin Gallienus (260—268) je preklical očetove odloke proti kristjanom. Zaplenjeno premoženje je vrnil in priznal od strani države razne krščanske organizacije. Začela se je doba 40 letnega premirja, v kateri se je krščanstvo razširilo in prodrlo do najvišjih mest in je bilo pozidano veliko lepih cerkva.

10. preganjanje.

Več desetletni mir je kristjane uspal, jih napravil mlačne in radi tega je poslal Bog nad mlado Cerkev zadnje in najdaljše preganjanje pod Dioklecijanom (284—305). Omenjeni cesar je bil dober vladar, a babjeveren in brezobziren po orientalskem (vzhodnem) načinu. Leta 285 je razdelil ogromno rimsko cesarstvo na dva dela: v zapadni del z Milanom kot vladno prestolico. V tem delu je vladal njegov socesar Maksimijan. Dioklecijan sam je carjeval v Sirmiji in Nikodemiji. Da bi odstranil nasledstveni prepir za slučaj njegove smrti, je povzdignil za cesarja s pravico nasledstva za zapadni del Konstancija, za vzhodni del pa svojega zeta Galerija.

Dioklecijan je bil skraja kristjanom prijazen. Krščanskih uradnikov ni silil k poganskim daritvam, kristjani na cesarskem dvoru so lahko nemoteno izvrševali dolžnosti svoje vere.

Nevolja proti kristjanom se je pričela širiti iz vrst vojaških krogov. Leta 297 je bilo krščanskim vojakom na prosto dano: ali darovati bogovom, ali zapustiti armado. Na preganjanje so ščuvali pijanec Galerij in poganski svečeniki. Dne 24. februarja 303 je izšel ta-le odlok: Vse krščanske molilnice se morajo porušiti, cerkveni spisi oddati, imenitnejši kristjani so brez državljanskih pravic, ubožnejši postanejo sužnji, katerih ni mogoče odkupiti.

Drugi odlok je zahteval za škofo ter mašnike ječo in daritev bogovom. Spomladi leta 304 je izšel krvavi ukaz: **Vsi kristjani morajo darovati ali umreti!** To preganjanje je bilo grozno krvavo, razširjeno po celem rimskem cesarstvu. 1. maja 305 se je odrekel Dioklecijan radi bolehnosti cesarskemu prestolu, isto je moral storiti tudi Maksimijan. Galerij in Konstancij sta postala cesarja Maksimian Daza za vzhod in Severus za Italijo in Afriko cesarja. Slednjega je izpodrinil leta 307 Maksencij, sin Maksimijanov. Na zapadu je ponehalo preganjanje, a bilo odpravljeno še le leta 310. Na vzhodu je divjal Galerij proti kristjanom do leta 311, Maksimian Daza do 313. Galerij in Daza sta umrla strašne smrti.

Prostost.

Konstantin je sledil leta 306 svojemu očetu Konstanciju kot cesar. V Italiji sta se proglasila za cesarja Maksencij in Maksimian. Zadnji se je moral sam obesiti, ker je stregel Konstantinu po življenju, Maksencija je premagal Kon-

Vsaki dan so smrtne nesreče.

Nihče ne ve, kje in kdaj ga lahko zadene. In nesreča prinese posebno v delavsko družino bedo in pomanjkanje. — »NEDELJA« nikomur ne želi nesreče, žal pa, da je tudi preprečiti ne more. Pač pa je storila to, kar more. Svoje celoletne naročnike je namreč zavarovala za slučaj smrtne nesreče za Din 1000, ki jih izplača njihovim družinam za pomoč v nesreči. Naročajte zato »NEDELJO«, naročajte jo celoletno, kar znaša Din 24.—

UPRAVA »NEDELJE«, Maribor, Slomškov trg 29.

stantin 28. okt. 312 na Milviškem mostu pri Rimu kljub njegovi znatni premoči.

Cerkveni pisatelj Evzebij pripoveduje, kako je imel Konstantin nekaj dni pred odločilno bitko prikazen križa na nebu z napisom: »V tem znamenju boš zmagal.« Začudenje se je oprijelo cele njegove vojske, ki je bila priča čudežu. V noči za to prikaznijo je Kristus cesarju v sanjah zapovedal, da mora znamenje križa v bitki nesti naprej in to je cesar tudi storil.

Drugo jutro za tem je pustil cesar pritrđiti na državno zastavo znamenje Križanega. Na drog zastave je bilo povprek pritrjeno sukno, ki je lesketalo od zlata in dragih kamnov. Na vrhu sukna je bila podoba cesarja iz zlata, na vrhu zastavinega droga sta bili iz draguljev začetni črki imena Kristusovega. Od tega časa je veljal Konstantin za kristjana.

Pod ravnokar opisanim znamenjem je Konstantin premagal močnejšega sovražnika in vkorakal v Rim kot cesar celega zapadnega rimskega cesarstva. Leta 313 je izdal v Milanu odlok, po katerem je bila zasigurana vsakemu popolna verska prostost in oropano cerkveno premoženje je bilo vrnjeno. S tem odlokom so bila zaključena preganjanja kristjanov.

*

Kongres katoličanov iz naše države. Od 14. do 17. avgusta letošnjega leta se bo vršil v Zagrebu evharistični kongres vseh katolikov Jugoslavije, katerega se bodo udeležili tudi katoličani iz inozemstva.

Tudi mučeniki za vero. Kako malo so sovjeti z vsemi svojimi protiverskimi odredbami ubili v ruskem narodu čut za vero, so jasno pokazali pretekli božični prazniki. Na rusko-poljski meji je namreč skušalo na sto in sto ruskih kmetov priti skrivaj na Poljsko, da bi tamkaj lahko zadostili svoji krščanski dolžnosti, kar jim sovjeti v Rusiji zabranjujejo. V življenjski nevarnosti, ki jim je pretila od sovjetskih obmejnih stražnikov, so prekoračili mejo, tavali nato celo noč v strašnem mrazu skozi gozdove in ko so prispeli do poljske meje, so prosili stražo, da bi jim dovolila, ostati na Poljskem samo nekoliko ur, da bi šli lahko v cerkev in bili za božič pri sveti maši. In po božji službi so se vrnili po isti nevarni poti zopet nazaj v Rusijo.

Advokat Dr. Josip Novak
Maribor

je preselil svojo pisarno
v Vetrinjsko ulico št. 11.
(prej notar Dr. FIRBAS)

NOVICE

Za upravitelja dekanije Nova cerkev je imenovan po umrlem vojniškem župniku in dekanu Tomanu g. župnik v Novi cerkvi Pavel Žagar.

Samomor. V soboto se je vrgel pod kolesa koroškega vlaka v Mariboru 53 letni delavec Franc Šček. Lokomotiva mu je popolnoma zdrobila glavo. Šček je rodom iz Gorice in mu je že enkrat stražnik preprečil, da ni skočil v Dravo.

Poroka na smrtni postelji. V mariborski bolnici je bil zadnji petek poročen na smrtni postelji 41 letni posestnik iz Kapele Franc Novak. 24 ur po poroki je umrl.

Bodite previdni pri ravnanju z orožjem. Neprevidno ravnanje z orožjem je zahtevalo te dni smrt komaj 30 letnega posestnika pri št. Lenartu v Slov. goricah Martina Rojko. Ko se je vrnil zvečer domov, je naročil svoji ženi, naj mu da samokres, ker mora zopet z doma radi večje denarne svote. Žena mu je dala orožje in Rojko je začel revolver čistiti. Radi neprevidnega ravnanja se je revolver sprožil in Rojko se je zgrudil na tla s prestreljenim trebuhom in izdahnil radi izkrvavitve.

Ponarejevalec tisoč dinarskih bankovcev pod ključem. Žandarmerija v Zavrču je prijela ponarejevalca tisoč dinarskih bankovcev. Natakav Ravšl je stanoval pri posestniku Jurgecu v Turškem vrhu. Ko je prišel k omenjenemu, je pravil, da je fotograf, ki bo fotografiral ondote mične kraje in bodo pozneje izdelali razglednice. Pri hišni preiskavi pa so dobili orožniki 15 komadov gotovih falzifikatov, 148 pa na pol izgotovljenih. Bankovci so dobro ponarejeni in jih je bilo težko ločiti od pravih. Razen denarja je bilo v Ravšlovih sobi vse polno raznih priprav ter tekočin, katere je rabil pri potvorbi. — Ravšla in Jurgeca so zaprli in ju predali sodišču v Ormož. S to aretacijo je odkrito gnezdo potvorbe, iz katerega so se širili že dalje časa tisoč dinarski bankovci po Dravskem polju.

Ponarejeni dolarski bankovci po celi Evropi. Policija v Berlinu je odkrila ponarejevalce dolarskih bankovcev. — Prvotno odkritje se širi vedno bolj in bolj. Dognali so, da so raztrošeni dolarski bankovci po celi Evropi in to v precejšnjih množinah. Celo po Ameriki jih nekaj kroži. Potvorba je tako dobra, da jo je morala izdelati kaka tvornica. Z razpečavanjem falzifikatov se mora ukvarjati cela organizacija. V Nemčiji so izsledili in zaplenili doslej za 35 tisoč ponarejenih dolarjev. Veliko ulo-